

Årsmøderne på Klarskovgård 1978

Dansk kulturhistorisk museumsforening

Til årsmødet, som er Dansk kulturhistorisk Museumsforenings ordinære generalforsamling, var følgende museer repræsenteret:

Arbejder-, Håndværker og Industrimuseet, Horsens, Bangsbomuseet, Bornholms Museum, Esbjerg Museum, Falsters Minder, Fredericia Museum, Fredningsstyrelsen, Frederiksborgmuseet, Frederiksværk Museum, Gilleleje Museum, Grindsted Museum, Haderslev Museum, Herning Museum, Holstebro Museum, Holbæk Museum, Hørsholm Egns Museum, Kalundborg Museum, Karlebo Museum, Museet på Koldinghus, Københavns Bymuseum, Landbrugsmuseet, Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo, Forhistorisk Museum, Moesgård, Morslands historiske Museum, Musikhistorisk Museum, Nationalmuseets 1., 2. og 3. afd. samt Friandsmuseet og konserveringsanstalterne, Nexø Museum, Nordfyns Museum, Nordsjællands Folkemuseum, Næstved Museum, Møntergården, Odense, Fyns Stiftsmuseum, Odense, Den fynske Landsby, Odsherreds Museum, Orlogsmuseet, Kulturhistorisk Museum, Randers, Antikvarisk Samling, Ribe, Roskilde Museum, Skagens Fortidsminder, Skive Museum, Sorø Amts Museum, Struer Museum, Svendborg Museum, Sydhimmerlands Museum, Hobro, Sæby Museum, Søllerød Museum, Museet på Sønderborg Slot, Museet for Thy og Vester Hanherred, Thisted, Tøjhusmuseet, Varde Museum, Vendsyssel historiske Museum, Hjørring, Viborg Stiftsmuseum, Sydsjællands Museum, Vordingborg, Værløse Museum, Ølgod Museum, Øregård Museum, Den gamle By, Århus, Aalborg historiske Museum.

1. Valg af dirigent

Efter formanden, museumsdirektør Ulla Thyrrings velkomst og på dennes forslag valgtes museumsinspektør Mette Müller, Musikhistorisk Museum, til mødets dirigent.

Dirigenten takkede for valget og konstaterede årsmødet lovligt indvarslet.

2. Nye medlemmer

Nationalmuseets tekniske forvaltning, Øregård Museum, Karlebo Museum samt Fabrikant Ernst's Samling i Assens havde søgt optagelse i foreningen. Disse godkendtes énstemmigt af forsamlingen, og DKMs sekretær George Nellemann bød dem velkommen i kredsen.

Styrelsens beretning for 1977/78

Som den vemodige optakt til styrelsens beretning skal jeg begynde med at minde de kolleger, som ikke mere lever og arbejder sammen med os.

I marts måned døde Holger Jacobsen fra Aabenraa efter mange års virksomhed inden for vort felt. Vi husker ham lyslevende fra Årsmødet i Åbenrå og glæder os over den lejlighed, vi og han fik til at træffes under forhold, hvor hans personlighed og viden gjorde sig gældende på bedste vis.

I november måned døde en anden mangeårig og ihærdig museumsmedarbejder, kulsvieren Karl K. Nielsen fra Værløse Museum. Med ham døde en af de farverige amatører, som har haft betydning for udviklingen af dansk museumsvesen.

Umiddelbart før årsmødet sidste år fik vi meddelelse om, at Carl Petersen fra Gilleleje Museum var død, også en amatør, hvis engagement i museumssagen, vi har grund til at minde. Det samme gælder Gunnar Monsrud fra Try Museum, som døde i august, ivrigt optaget af at forbedre museets forhold.

Mange af os vil minde og savne Hakon Berg fra Langelands Museum, som døde i november måned. Med sin karakteristiske stil var han et iøjnefaldende medlem af vor forsamling, og med sit arbejde førte han Langelands Museum frem til bemærkelsesværdigt gode forhold, samtidig med at han i styrelsen for DKM ydede en indsats for landets museer som helhed.

Til slut vil jeg minde Bent Nordby, forvalteren på Ørslev Kloster, som døde i januar måned. Han var ganske vist ikke museumsmedarbejder, men med sit arbejde gjorde han meget godt for klosteret og for museernes medarbejdere.

Må jeg bede forsamlingen om at rejse sig og ære deres minde.

I forbindelse med et styrelsesmøde i DKM den 3.-4. oktober havde styrelsen indbudt til et møde med repræsentanter fra de øvrige museumsorganisationer med den hensigt at drøfte formål, planer, interessesammenfald, koordineringsproblemer og koordineringsmuligheder. Følgende var indbudt til at lade sig repræsentere: Foreningen af danske kunstmuseer i Provinsen, som ikke var til stede, Foreningen af kunstmuseer i Københavnsområdet, Foreningen af danske naturhistoriske museer, Museologisk forening, Skandinavisk Museumsforbund, Nordisk Konservatorforbund, Dansk historisk Fællesforening, Statens Museumsnavn, og endelig Foreningen af danske Museumsmand, som dog ikke ønskede at deltage. Så frygteligt meget kom der nok ikke ud af denne indle-

dende drøftelse, men enkelte af de repræsenterede foreninger vil givetvis have gavn af også fremover at mødes og drøfte deres planlægning. Især bemærkedes det, at der kan være interessesammenfald mellem Museologisk Forenings aktiviteter og en del af DKMs kursusvirksomhed. Endvidere lagdes der vægt på, at Statens Museumsnævns bestræber sig på at støtte initiativer, der allerede er indarbejdet i de forskellige foreningers regi, og dermed udnytter de eksisterende muligheder for at videreføre drøftelsen og planlægningen af museernes arbejdsform og arbejdsområde. Endelig behandlede spørgsmålet om en organiseret efteruddannelse og videreuddannelse i museumskundskab, og man enedes om at foreslå et udvalg nedsat af Statens Museumsnævn bestående af repræsentanter for DKM, Kunstmuseumsforeningerne og Foreningen af danske naturhistoriske museer. Dette udvalg skulle søge at udarbejde en skitse til en kursusvirksomhed, som i løbet af en årrække kunne udvikles til en meriterende uddannelse. Der var enighed om, at udvalget i tilrettelæggelsesfasen burde suppleres med repræsentanter for personforeningerne.

Den 20.–22. februar 1978 afholdt Samrådet af danske museumsorganisationer i Herning med 25 deltagere det første af en række målrettede kurser for museumsmedarbejdere. Dette kursus handlede om museumsadministration og sigtede på de mange unge ledere, der i de sidste år er blevet ansat ved danske museer. På kurset gennemgik kommunaldirektør Bo Roswall den kommunale forvaltning, vicekontorchef Poul Bjørnholt den amtslige forvaltning, museumskonsulent Olfert Voss den statslige forvaltning og museumsdirektør Torben Witt museets organisation. Endvidere var der foredrag af amtsrådsmedlem N. Chr. Madsen og ekspeditionssekretær i Kulturministeriet Birgitte Oxdam.

Deltagere i kurset var netop i høj grad yngre museumsfolk, og det er styrelsens indtryk, at kurssets udfald giver anledning til at fortsætte den hermed indledte praksis. I styrelsen for DKM har vi overvejet at lade februar kurset 1979 dreje sig om banebrydende museumsbyggeri, men det står endnu tilbage at blive drøftet i Samrådet af museumsorganisationer, ligesom vi agter at inddrage Museologisk Forening i drøftelserne. Dersom medlemmerne af museumsforeningen har andre ønsker, er det bare om at komme frem med dem, så vil de blive taget med i overvejelserne.

Det faglige orienteringsmøde den 17.–19. november på Vingstedcentret havde 160 deltagere og fungerede, som det skulle. Dog blev det besluttet, at man ved næste års planlægning skulle indlægge en pause midt på dagen, således at det også bliver muligt at få kontakt med kolleger på tværs af faggrupperne. Endvidere bad man planlæggerne sørge for, at der om aftenen bliver mulighed for at opholde sig samlet for eksempel i foredragssalen, idet de små opholdsrum ikke kan rumme os alle. Mennesker vil altså være sammen på tværs af faggrænser, og det er da glædeligt. Til gengæld beklager jeg personligt den skæbne, som vederfæres Göran Rosanders indlæg om

samtidsdokumentation på samme møde. Mange forhistorikere syntes vist ikke, det kom dem ved, og dog garanterer jeg for, at de får noget at spekulere på, når samtiden begynder at gøre sig gældende i museumssamlingerne. Hvad man i højere grad kan beklage, var etnologernes holdning til indlægget. De syntes mere interesserede i at drøfte ulemper ved det svenske initiativ end i at drøfte, hvorledes et lignende initiativ kan startes på dansk grund og udfra danske forudsætninger. Vi må håbe, at indlægget alligevel bærer frugt. Spørgsmålet om samtidsdokumentation, hvad det indebærer, og konsekvenserne for institutionerne, dersom de henholdsvis indlader sig derpå eller undlader dette, trænger i høj grad til at drøftes på hjemlig grund. Måske ligger her en opgave for museumsforeningen.

Formidlingsmødet var i år ligeledes flyttet til Vingstedcentret, hvor det afholdtes den 12.–14. april med 140 deltagere. Til næste år vil man sandsynligvis søge andetsteds hen. Orienteringsdelen af mødet gik planmæssigt. Som noget nyt havde man inviteret et panel af professionelle museumsbrugere til at give udtryk for, hvad de forventede af museerne. Det var repræsentanter for dagspresse, fjernsyn, skoler, børnehaver m.fl., og indtrykket er nok, at museumsfolkene i lige så høj grad fik noget at vide om, hvad de kunne forvente af brugerne. Jeg takker det udvalg, der med så stor energi arbejder med tilrettelæggelsen af dette møde.

Museumskurset fandt sted fra den 17.–25. juni på Gerlev Idrætshøjskole. Der var 10 hold med i alt 95 deltagere. Nogle hold fungerede bedre end andre, sådan har det vist altid været, og det er ikke let på forhånd at tilrettelægge forløbet af disse kurser, eftersom de ikke er målrettede, men sigter på deltagere med forskellige interesser og baggrund. Ideen og samtidig vanskeligheden er jo netop at bringe de forskellige kategorier inden for museumsverden sammen. Kurserne bruges af et vidt spektrum af museumsmedarbejdere, en del efterhånden meget professionelle museumsfolk, andre der lige er begyndt, endnu andre, der ikke tidligere har haft grund til at mene, at deres arbejde på et museum gav anledning til overvejelser af videregående omfang. Måske bliver det nødvendigt, mere bevidst at indarbejde disse forskellige tilnærmelser til museumsarbejdet i kursernes tilrettelæggelse. Vi er forskellige, vore forudsætninger er forskellige, vi kommer med forskellige forventninger, det er som det skal være, men vi arbejder som helhed under den samme målsætning. Det er den bevidsthed, museumskurserne skal uddybe og styrke ved at belære os om hinandens arbejdsområder, og de problemer, der er forbundet dermed. Vi er Søren Gregersen og det øvrige kursusudvalg, heriblandt Lars Holst og Ove Nielsen tak skyldige, fordi de i en årrække har villet tage sig af tilrettelæggelsen af disse kurser.

Hvor næste års kursus skal finde sted er endnu ikke endeligt afgjort. Vi har kontakt med et par kursussteder i den østlige del af det sønderjyske område, og håber snart at få spørgsmålet afklaret. Vi synes, der i netop dette

område vil være rige muligheder for emner til afholdelse af kurser. Jeg kan nu bekræfte, at reservation er foretaget på Danebod Højskole.

En del af de udvalg, som vi dels selv har nedsat, dels er repræsenteret i, har rørt på sig i årets løb. Styrelsen nedsatte som bebudet på årsmødet sidste år, et udvalg til behandling af kontingentberegningsreglerne, bestående af Svend Nielsen, Jens Ole Lefevre og Mogens Ørnsnes. Vi vender tilbage til dette spørgsmål under et senere punkt på dagsordenen. Medlemmerne har fået forslaget tilsendt, og jeg skal blot bemærke, at det primært sigter på en udjævning af forskellen mellem specialmuseernes og lokalmuseernes kontingenter, idet loftet for specialmuseernes kontingent hæves fra 1.000 kr. til 1.500 kr. Nationalmuseets afdelinger skal hver især betale 1.000 kr. i kontingent. Kontingentberegningen gradueres med hensyn til procentsatsen i forhold til museernes budgetter, således at mindre museer betaler forholdsvis mindre, og de store museer forholdsvis mere. Nogen fordyrelse for disse sidste bliver der dog ikke tale om, dersom specialmuseerne tiltræder forslaget, som styrelsen hermed giver sin anbefaling.

Fra Ørslev Kloster kan meddeles, at tidligere sekretær ved Viborg Stiftsmuseum, Tove Borre, er blevet ansat i Bent Nordbys sted. Vi byder hende velkommen, idet vi nærer stor tillid til, at hun kan videreføre og udbygge Bent Nordbys fortræffelige indsats for opfattelsen af klosteret som et sted, hvor det er til at holde ud at være. Så vidt midlerne rækker, agter man at gå i gang med at befæste og restaurere loftsmaleriet i biblioteket, samt at istandsætte rummene i østfløjen. Der er grund til at takke Komtesse Olga Sponnecks Fond for den støtte, man til stadighed bestræber sig for at kunne yde til denne sag.

Fra Farumgaard udvalget kan jeg meddele, at »Farumgaard-Fonden« nu er en realitet. Det er stifterne, fru Ruth Riis-Hansen og direktør Finn Riis-Hansens hensigt, at den dem tilhørende ejendom, Farumgaard, enten som gave eller arv skal tilfalde fonden. Herudover er det stifternes hensigt af deres midler at skænke fonden en driftskapital til brug ved arbejdet. Fondens formål er at bevare og vedligeholde Farumgaard som mødested og refugium for forskere og andre, der beskæftiger sig med kulturhistorie, herunder mennesker, der er engageret i kulturhistoriske museers fagområder og virksomhed, samt som gæstebolig for udenlandske forskere, der arbejder inden for de nævnte områder. I bestyrelsen sidder blandt andre formanden for Dansk kulturhistorisk Museumsforening.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke Ruth og Finn Riis-Hansen for den mulighed, der hermed skabes for kulturhistorikere i Danmark og kolleger i udlandet til at opholde sig under enestående smukke og indtagende forhold i nærheden af København og dens mange muligheder i form af samlinger og arkiver, som mange har brug for på et eller andet tidspunkt at benytte.

Arv og Eje 1977 om Bordskik og Borddækning blev godt modtaget af anmelderne, og løssalget er gået fint, så fint at man desværre har måttet melde udsolgt, inden bibliotekernes ordrer via Indbindingscentralen er kommet. Også 1976-årgangen »Det forsømte århundrede« er udsolgt. Arv og Eje 1978 om Leg og Legetøj fremkommer desværre med godt 14 dages forsinkelse, men efter hvad jeg har erfaret, er der grund til at vente, at den vil blive lige så efterspurgt, som de øvrige årgange. I DKMs jubilæumsår, 1979, henvender Arv og Eje sig måske til en lidt anden kreds end vanligt. Bestyrelsen har bedt overinspektør Holger Rasmussen om at skrive dansk museums-væsens historie. Jeg siger med vilje ikke danske museers historie, for det ville ikke være muligt at gå i enkeltheder med denne mangfoldighed af institutioner. Holger Rasmussen lægger i sin fremstilling vægt på at skildre nogle for udviklingen typiske eksempler fra kunstkammer over oldnordiske museer, folkemuseer, frilandsmuseer, erhvervsmuseer frem til den seneste udvikling. Nogle vil måske synes, at det er tørt stof. Anekdoterne om de danske museer er jo fortalt et par gange ved andre lejligheder. Styrelsen har syntes, at vi skulle benytte denne lejlighed til, som museumsfolk at sørge for, at vores egen historie blev sammenfattet og nedskrevet, hvilket ikke tidligere har været tilfældet. Jeg tror derfor, at årgangen 1979 vil finde anvendelse i undervisningen ved de fag, som delvis sigter på museumsvesenet, og de trofaste læsere af Arv og Eje affinder sig sikkert med, at man i en enkelt årgang belærer dem om baggrunden for de store genstandssamlings eksistens i dag.

Fra Arv og Ejes jubilæumsnummer til jubilæumsudvalget er springet ikke stort. I museumsforeningens jubilæumsår har Viborg Stiftsmuseum inviteret til årsmøde. Museumsforeningen finder det naturligvis passende, at årsmødet i dette år holdes et sted, hvorfra et af de tidligere museumsinitiativer udgik, og Dansk historisk Fællesforening har derfor sagt tak til invitationen. På selve jubilæumsdagen, søndag den 27. maj har Nationalmuseet været så venlig at stille den smukke foredragssal til rådighed for en reception. Hvad enten der nu for den enkelte knytter sig gode eller dårlige associationer til Nationalmuseets rolle ved museumsforeningens tilblivelse, så er det jo dog et overstået stadium, og Nationalmuseets betydning gennem årene for det arbejde, der udføres ude omkring i landet, er uomtvistelig. Det har vi gerne villet markere ved at holde vores fødselsdag der. For at folk nu ikke skal synes, at vi tager os selv alt for højtideligt, vil der på jubilæumsdagen udkomme et særnummer af STOF med et udvalg af alle de vittigheder og vittighedstegninger, som museernes eksistens har givet anledning til gennem årene. Arbejdstitlen er »Støvets år«. Dersom nogle af de tilstedeværende har klippet og kan bidrage til dette nummer, vil vi meget gerne låne materialet. Så har vi udskrevet en konkurrence om et bomærke for DKM, og den vil jeg gerne ved denne lejlighed slå til lyd for. Når man i Museumsmagasinet ser, hvilken fantasifuldhed museerne lægger for dagen i udformningen af bomærker, føles det virkelig meget trist ikke at have et sådant, og vi

har derfor de bedste forhåbninger om, at der indkommer et smukt og anvendeligt forslag.

Fortidsminderådets arbejde følger vi med interesse gennem vore repræsentanter. En henvendelse fra disse gav anledning til, at vi den 22. november 1977 skrev til fredningsstyrelsen og gav udtryk for, at vi ville finde det ønskeligt, at der udarbejdedes et kommissorium for rådet, at rådet får mulighed for at få indflydelse på prioriteringen af de undersøgelser, som skal foretages i henhold til § 49 i Naturfredningsloven, og ligeledes herunder får mulighed for at udøve indflydelse på fordelingen af de til rådighed stående midler til § 49-undersøgelser, og endelig at der udarbejdes en årsberetning for rådets arbejde, og at denne tilstilles rådets medlemmer. Vi har endnu ikke fået svar på henvendelsen.

Det er indtrykket, at en stor del af rådets arbejde har drejet sig om varetagelsen af de forhistoriske fortidsminder, hvor man fra DKMs side med de valgte repræsentanter lagde vægt på, at der fra vor side blev stillet ekspertise til rådighed for drøftelsen af tilrettelæggelsen af arbejdet med fortidsminder, også fra nyere tid. En rapport om registrering af fortidsmindedata, som meget klart gav udtryk for denne skævhed i opfattelsen af fortidsminder, har ført til, at en gruppe er nedsat omfattende de tre repræsentanter for nyere tid i rådet, Bjarne Stoklund, Poul Strømstad og Alan Hjorth Rasmussen. Fredningsstyrelsen er, siges det, positivt indstillet overfor, at nyere tids problematikken bliver taget op til drøftelse i rådet og eventuelt, som i Norge, inddraget i en samlet lovgivning.

Forslaget til lov om ændring af lov om naturfredning, som agtes fremsat i den kommende folketingssamling, har været til udtalelse hos en meget lang række institutioner og organisationer, dog ikke hos Dansk kulturhistorisk Museumsforening, som dog ellers på medlemmernes vegne var særdeles berørt af den omlægning fra Kulturministeriet til Miljøministeriet, som fandt sted ved lovens gennemførelse. Der kunne nok med tanke herpå have været grund til at spørge, hvorledes museumsinstitutionerne mener, at deres arbejdsområde fungerer med denne opdeling, og om de samarbejdsorganer, der er skabt, virker tilfredsstillende og efter hensigten.

En henvendelse fra DKM til Folketinget om fritagelse for moms af konserveringsarbejder har ført til en afgørelse, som amtsmuseumsrådene for nylig er blevet gjort bekendt med.

Resultatet af de langvarige og besværlige forhandlinger om regler for nedsættelse af amtsmuseumsråd er vi ligeledes nylig blevet gjort bekendt med. Desuden at vi indtil den 1. oktober skal arbejde med to amtsmuseumsråd, som har hver sine opgaver. De fleste lader nok den sunde fornuft råde, og lad os håbe at Kulturministeriet gør lige så ved næste lovrevision.

Det sidste år har jo stået i museumsplanlægningens tegn. Ingen kan sige, at Statens Museumsnævn har ligget på den lade side. Nogle ville måske endda ønske, at de havde skrevet lidt mindre. Meningerne om det reviderede forslag til museumsplanlægning er delte. I styrelsen har vi ment, at Statens Museumsnævn på rimelig vis har spurgt de implicerede parter, herunder de af vore medlemmer, som omfattes af loven, således at de har haft lejlighed til at give deres mening til kende om forslaget anvendelighed. Fra museumsrådet for Nordjyllands Amt fremkom et kvalificeret indlæg i debatten, som efter vor mening bør få konsekvens for den endelige udformning. Vi synes, det er af betydning for de bindinger, som vore medlemmer har til kommune, amt og stat, at der i planlægningen klart skelnes mellem forskellige niveauer. Vi synes ligeledes, det bør slås fast, at Statens Museumsnævn ikke kan planlægge på grundlag af en række indsamlede fakta, uden at de enkelte faser i planlægningen gøres til genstand for lignende drøftelser, som tilfældet har været med museumsplanlægningen, og uden at man har vurderet på ny, om grundlaget for denne planlægning, når den påbegyndes på de enkelte områder, forefindes på tilfredsstillende vis i det indsamlede materiale, eller om det bør revideres. Statens Museumsnævn må desuden til drøftelse forud for en sådan planlægning i enkeltheder, fremlægge en samlet plan for den overordnede planlægning. Det kan jo ikke nytte noget, at vi giver opskriften på medisterpølse, og at man så går hen og laver rullepølse efter den.

Dansk kulturhistorisk Museumsforening føler sig ansvarlig for den struktur, som med den ny lov skal stå sin prøve. Vi har selv gennem et omfattende arbejde og drøftelser med museerne lagt op til den planlægning, som man nu arbejder med at iværksætte. I ønsket om at forvalte de betydelige midler, som i de sidste tiår er blevet afsat til vores arbejde, ikke mindst fra lokal side, føler museerne behovet for en overordnet planlægning, således at de spredte bestræbelser kan mødes, og således at de amtslige og kommunale initiativer, der rækker udover regionen, bliver meningsfulde og til glæde for initiativtagerne. Efter styrelsens mening er der i allerhøjeste grad behov for, at Statens Museumsnævn sætter kræfterne ind på at udarbejde et overordnet niveau for museumsplanlægning, og at de i den forbindelse lægger meget betydelig vægt på at udrede forholdet til de statslige museer.

Endvidere forekommer det os, at de regler, som skal udarbejdes for associering til museumsrådene af ikke statsanerkendte museer, må have den allerstørste interesse for de af vore medlemmer, der ikke derudover omfattes af loven, og som derfor ikke har haft lejlighed til at drøfte museumsplanlægningen på de afholdte møder. De bør i den henseende inddrages i drøftelsen omkring deres stilling og forpligtelser i forhold til de statsstøttede museer, og det vil ikke være tilstrækkeligt at forhandle dette spørgsmål med amtsmuseumsrådene. Måske kan museumsforeningen fungere som forhandlingspartner.

I den forbindelse beklager jeg, at vi ikke har hørt noget fra udvalget til beskyttelse af museumsbegrebet. Dette er der i Museumsmagasinet nr. 4 blevet rådet bod på. Det er et udvalg, som vi synes, man skal tage meget alvorligt, og hvis ikke Statens Museumsnævn vil tage fat om nælden og drøfte, hvor mange museer Danmark skal have, så mener jeg, at Dansk kulturhistorisk Museumsforening, med de mangesidede interesser og forhandlingsmuligheder, som den repræsenterer, skal gøre det.

Jeg skal ikke foregribe aftenens diskussion, som drejer sig om de kulturhistoriske lokalmuseers forhold til Nationalmuseet – hvad vil vi med det? Bolden er givet op af et udvalg fra Nationalmuseet med en skrivelse, som i marts måned udsendes til en række enkeltpersoner med anmodning om, at de ville give udtryk for deres mening om Nationalmuseets rolle iblandt os. Vi har i styrelsen syntes, at det var vigtigt, at institutionerne fik lejlighed til at drøfte deres syn på sagen, og derfor har vi taget initiativ til dette arrangement. Langt vigtigere end at en række enkeltpersoner siger deres nok så vægtige, men uforglittende mening om Nationalmuseet uden mulighed for at drøfte den indbyrdes, forekommer det os at være, at de institutioner, hvis tilrettelæggelse og hele arbejdsindsats, som en nødvendig forudsætning har, at Nationalmuseet eksisterer og varetager sine forpligtelser i en fælles struktur, at de får lov til at sige deres mening.

Til sidst vil jeg gerne sige tak for mig. Jeg går af nu som formand og ud af styrelsen, og det har været meget lærerigt at skulle varetage museernes tarv som helhed, og ikke blot sin egen institutions interesser.

Det har været en lidt mærkelig periode at arbejde i DKM. har skullet finde sin plads i forhold til en række faktorer, som har berøringspunkter med det arbejde, vi udfører, Statens Museumsnævn og dermed lovfællesskabet med de øvrige museer og Museologisk Forening. I Museologisk Forening mødes igennem enkeltpersoners interesser og drøftelser de museer, som nu er under samme lov. Dansk kulturhistorisk Museumsforening er stedet, hvor de kulturhistoriske museer som institutioner kan rejse spørgsmål, drøfte konsekvenser og træffe afgørelser i forbindelse med de forskellige sammenhænge, som de som kulturhistoriske museer og offentlige institutioner indgår i. Statens Museumsnævn føler vi, at vi har på samvittigheden. Vi ønsker, at det skal gå og gå godt, og der har været en rimelig grund til at forholde sig positivt afventende, for at se hvorledes museerne arbejder under den ny struktur. Derfor kan der godt være grund til her at fastslå, at museumsforeningen føler en forpligtelse til fortsat at tage initiativ til debat om de enkelte institutioners og museums kategoriers stilling inden for denne struktur, f.eks. i forbindelse med den forestående lovrevision. Og hvis nogen skulle synes, at man med den ny lov har forsømt at formulere et formål med museerne i samfundet og tager dette op til drøftelse, så ville vi ikke blive kede af det. Personligt arbejder jeg altid med bevidstheden om, at den teknologiske udvikling har bragt mennesket vidt i specialisering, og at man til det formål i mange

tilfælde har valgt løsninger med begrænsede muligheder. På utallige af livets områder får man i dag at vide, at dette eller hint ikke kan lade sig gøre, det bruges ikke, det kan ikke sælges, det laves ikke mere, det har aldrig eksisteret. Utallige mennesker må slå sig til tåls med denne triste besked, og det begrænser følelsen af og lysten til at kunne forme sin tilværelse. Det begrænser menneskelivet. Hvis man derimod får muligheden for at leve med bevidstheden om, at man har valgt, at de ting, man søger, har eksisteret, at der i samfundet bevares viden om andre løsninger og sammenhænge end de valgte, så giver det den frihed over for planlægningen af nutid og fremtid, som er nødvendig for den samlede vurdering. Samfundet har ikke råd til at miste hukommelsen om denne menneskets evne til alt efter forholdene at forme sine omgivelser. Det er derfor, der skal være kulturhistoriske museer.

Beretningen godkendtes af forsamlingen uden kommentarer.

4. Aflæggelse af regnskab

Kassereren Svend Nielsen, Landbrugsmuseet, fremlagde det reviderede regnskab, og der meddeltes styrelsen decharge.

5. Forslag til budget

Et forslag til budget for 1979 var inden mødet udsendt til medlemmerne til orientering. Budgettet var baseret på uændret kontingent og blev vedtaget uden kommentarer.

6. Forslag fra medlemmer og styrelse

Der var ikke indkommet forslag fra medlemmerne.

Fra styrelsen forelå et forslag til ændret kontingentberegning. Forslaget var ikke baseret på at skulle give foreningen flere penge, men søgte at gøre kontingentberegningen mere retfærdig.

Forslaget blev énstemmigt vedtaget.

Det skal gælde fra 1. januar 1980 og ser således ud:
Museer under 100.000 kr. i driftsbudget betaler 0,2 %.
Museer under 200.000 kr. i driftsbudget betaler 0,3 %.
Museer under 300.000 kr. i driftsbudget betaler 0,4 %.
Museer over 300.000 kr. i driftsbudget betaler 0,5 %.
Maksimum for lokalmuseer 5.000 kr.
Maksimum for specialmuseer 1.500 kr.
Nationalmuseets enkelte afdelinger 1.000 kr.

Maksimum dyrtidsreguleres.

Mindstekontingent til foreningen 100 kr.

Skulle det vise sig, at museernes driftsbudgetter vokser mere end DKMs udgifter, står det styrelsen frit for at opkræve mindre end 100 % af kontingenterne.

Kontingentet beregnes på grundlag af det foregående års budget.

7. Valg til styrelsen

Efter tur afgik: Ulla Thyrring, Herning Museum, Jens Ole Lefevre, Skive Museum, Poul Kjærum, Forhistorisk Museum, Moesgård, og Tove Werner Larsen, Værløse Museum.

Ulla Thyrring kunne ifølge DKMs love ikke genvælges, og i stedet havde styrelsen foreslået museumsinspektør Jette Kjær, Thisted. De tre øvrige var villige til genvalg.

De 4 kandidater valgtes med akklamation.

8. Øvrige valg

Som suppleanter til styrelsen foresloges: Hans Jeppesen, Limfjordsmuseet, Torben Monberg, Nationalmuseets etnografiske Samling, Ib Monty, Det danske Filmmuseum, Inger Nielsen, Hørsholm Egns museum. Disse valgtes uden afstemning.

9. Foreningens publikationer

Der var fra styrelsens side ikke yderligere at tilføje herom til det, der var meddelt i beretningen.

Ole Strandgaard, Odsherreds Museum, ønskede, at man tog STOF op til revision og evt. overvejede at nedlægge det og evt. bruge pengene til noget andet. Han fandt, at tiden måske var løbet fra bladet, at det kom for sjældent, og at de referater, der bragtes, derfor var blevet uaktuelle.

Ulla Thyrring var af den opfattelse, at STOF stadig har sin berettigelse, idet der her er mulighed for at bringe referater og meddelelser, som man f.eks. ønsker kun skal tilgå vore medlemmer, og ikke alle der får f.eks. Museumsmagasinet, som var foreslået som afløser. Det blev oprindeligt startet som afløser for de dupliserede referater, som tilflød medlemmerne i en jævn strøm, til ærgelse for mange og nytte for få. Nu er de samlet, og man har mulighed for at slå tilbage uden at skulle spekulere på, under hvilken administrationssag man skal lede.

10. Eventuelt

Waagepetersen, Kalundborg Museum, orienterede om en udstilling, som i anledning af årsmødet var opstillet i Klarskovgårds forhal.

Nellemann orienterede om en opfordring fra Europarådet til at udpege kandidater til »Årets Museum« og ønskede forslag hertil. Betingelserne kunne fås ved henvendelse til George Nellemann, Nationalmuseets 3. afd.

Bjørn Stürup ønskede at høre lidt om Fortidsminderrådet fra de af DKM udpegede repræsentanter.

Mogens Bencard kunne meddele, at der har været vanskeligheder i starten, bl.a. fordi kommissoriet gemmer sig i en lang række lovbestemmelser og lignende, og således ikke er helt let at tolke éntydigt. Det har endvidere været forholdsvis uafklaret, hvem der skulle fungere som sekretariat for rådet, hvilket også har medført en del vanskeligheder. Det har således været lidt svært for rådet at finde sine fødder, men Bencard havde det bedste håb om, at det vil komme til at fungere, men måtte indrømme, at det efter hans mening ikke gjorde på nuværende tidspunkt.

Else-Marie Boyhus kunne i forlængelse heraf meddele, at Statens Museumsnavn også har drøftet disse problemer, samt at man i nævnet vil indkalde til et møde den 22.-23. november i år, hvor man vil drøfte naturfredningsloven og museerne. Til mødet indbydes amtsmuseumsråd, museumsorganisationerne og andre, dette måtte vedkomme.

Herefter takkede Mette Müller for god ro og orden under årsmødet.

Til slut takkede formanden, Ulla Thyrring forsamlingen for fremmødet og takkede specielt Kulturministeriets repræsentanter, kontorchef E. Thrane og fuldmægtig Eva Paulsen, fordi de ville komme til stede ved årsmødet.

Efter årsmødet konstituerede styrelsen sig således:

Formand: Jens Ole Lefevre, Skive Museum.
Næstformand: Poul Kjærum, Forhistorisk Museum, Mosegård.

Kasserer: Svend Nielsen, Landbrugsmuseet.
Sekretær: George Nellemann, Nationalmuseet.

Sammenslutningen af lokalhistoriske foreninger

Sammenslutningen af lokalhistoriske Foreninger holdt det årlige repræsentantskabsmøde lørdag den 26. august på Klarskovgård ved Korsør.

Der var afsat tre fmd.timer hertil, og det kom til at passe, da der på mødet var en livlig debat med adskillige indlæg.

Mødet var også godt besøgt, idet der var ca. 75 deltagere.

Til dirigent valgtes arkivar, cand.mag. Finn H. Lauridsen, og formanden, overlærer Ole Warthoe-Hansen kommenterede beretningen, der som noget nyt var udsendt før mødet, hvilket der var almindelig tilfredshed med.

Formanden bød velkommen til følgende nye medlemmer: Lokalhistorisk forening for Gørlev kommune, Arkivforeningen for Helsing, Hinnerup kommunes egnhistoriske forening, Højby lokalhistoriske forening, Rousø lokalhistoriske forening. Frederikssund Historiske Forening var udmeldt, og medlemstallet var derefter 65 foreninger, hvoraf 22 må regnes for at høre til de gamle »amtshistoriske samfund«.

I beretningen omtales med eksempler arbejdet i både disse og i de nyere lokalhistoriske foreninger, og der rejses spørgsmålet om strukturændringer.

Ministerielle tilskud

Foreningen havde i sidste regnskabsår modtaget 15.000 kr. fra kulturministeriet til fordeling blandt foreningerne udenfor amtsamfundene. Der var 24 foreninger, der søgte om tilskud, og de modtog henholdsvis 500 eller 750 kr. I indeværende år var tilskuddet forhøjet til 25.000 kr.

Der var holdt kursus på Sostrup slot ved Gjerrild med 30 deltagere. Universitetslektor Claus Bjørn havde i samarbejde med fire yngre historikere opstillet et kursusprogram, som tilfredsstillende deltagernes forventninger. Kulturministeriet ydede til kurset et tilskud på 4.000 kr. Styrelsen hørte gerne om forslag til kurser.

Arbejdsgrupperne ved amtscentralerne som deltog i udvalgsarbejdet med undervisning og lokalhistorie, skulle give gode muligheder for fremtidens arbejde.

Om Lokalhistorisk Journal, hvortil der sammen med SLA var modtaget 9.000 kr. fra kulturministeriet, beklagede formanden, at der havde været uregelmæssigheder med ekspeditionen, men disse ville blive rettet.

Til den lokalhistoriske konsulent var i statstilskud modtaget 8.000 kr., og om arbejdet redegjorde seminarielektor Verner Bruhn, Esbjerg (se s. 331).

Amtsbeskrivelserne

I debatten rejste landsarkivar P. Kr. Iversen, Åbenrå, spørgsmålet, om det var nogen fordel for SLF at få en række små lokalhistoriske foreninger med, idet interessefelterne derved vil blive meget spredte. Årsmøderne er ved at blive for store.

Knud Prange fra Lokalhistorisk Institut beklagede, at udgivelsen af de amthistoriske beskrivelser går så langsomt, for de vinder i værdi hver gang, der kommer en ny. Burde der ikke investeres flere penge i udgivelserne?

Finn H. Lauridsen, der arbejder med spørgsmålet om amtsudgivelserne, bemærkede, at det er store beløb, som der skal investeres.

Genvalg til bestyrelsen

Kassereren, Ingemann Petersen, forelagde regnskaber og budget. Regnskabet balancerede med 109.452 kr., og kontingentet fra foreningerne udgjorde 35.156 kr.

Kontingentet blev fastsat uforandret.

Til formand blev genvalgt Ole Warthoe-Hansen, og til bestyrelsen afdelingsbibliotekar Ebbe Fels, Gladsaxe, og redaktør Verner Hansen, Maribo. Da Annalise Børresen ikke ønskede at fortsætte som revisor, nyvalgtes Karen Skipper Jensen, Åbenrå.

Der var af bestyrelsen stillet forslag om en tilføjelse til vedtægterne. Det drejede sig om, at styrelsen skal vælges blandt repræsentanterne for de tilsluttede foreninger, og dette blev vedtaget.

Samarbejde på amtsplan

Formanden havde inden årsmødet udsendt et diskussionsoplæg med en række personlige synspunkter, som han uddybede.

Oplægget medførte, at en række mødedeltagere tog ordet og fremførte forskellige opfattelser.

Verner Bruhn, Esbjerg, mente der var mange fællesinteresser, som berettigede til et samarbejde på amtsplan mellem museer, arkiver og lokalhistoriske foreninger.

Annalise Børresen syntes, at man i større udstrækning burde søge kontakt med bibliotekerne og få disse til at være sekretariater for de lokale historiske foreninger.

Claus Bjørn nævnte ud fra erfaringen med det sidste afholdte kursus, at deltagerne kommer med forudsætninger og forventninger af højest forskellig karakter.

Debat om strukturen

P. Kr. Iversen pegede på forskellen mellem de små og de store foreninger og syntes, der ved lejlighed burde tages en virkelig debat om strukturen. Han troede ikke på, at oplæggets forslag om et fælles kontor for det sydlige Jylland var en god ide. Et samarbejde på regionalt plan ville nok blive vanskeligt med museerne, men lettere mellem foreninger og arkiver.

Iversen mente, der var adskillige muligheder for udsendelse af historiske billedbøger med forskellige emner og nævnte, at Lokalhistorisk Journal skal være et bindeled mellem foreningerne, men glemmer man ikke disse i bladet, spurgte han?

Redaktøren, Niels-Jørgen Hansen, sagde, at der efter ønske fra redaktionsudvalget var skåret ned på stof om foreningerne, men fra forsamlingen blev tilkendegivet, at man gerne ville have små notiser fra disse om arbejdet.

Olaf Hansen, Nexø, efterlyste en folder med navne og adresser for de lokalhistoriske foreninger. Han mente også, at der burde udsendes en oversigt over, hvad foreningerne lavede.

Verner Hansen mente, at en sådan oversigt ville blive svær at få samlet stof til, og det ville være meget bedre med de mere aktuelle og læseværdige notiser i Lokalhistorisk Journal.

Samarbejde med kommunerne

Mette Fastrup, Thisted, slog til lyd for kursus for de folkevalgte, hvilket flere tilsluttede sig.

Der blev også af Svend Lyck, Åbenrå, Gregersen, Greve, Aage Børresen, Lyngby-Tårnbæk, Svend Houmøller, Frederiksberg, og Steffen Linvald, Gentofte, slået til lyd for i højere grad at søge samarbejde med kommunerne og få borgmestre og byråd med i de lokalhistoriske foreningers bestyrelser.

Dansk Historisk Fællesforenings formand, Vagn Skovgaard-Petersen, gjorde nogle bemærkninger om årsmødernes tilrettelæggelse. Der har to år været holdt årsmøder på kursus ejendomme, hvilket har sine fordele, men det er ikke meningen at fortsætte hermed. Et årsmøde i en by giver også en nærmere kontakt med denne, og næste år skal det være Viborg. Han henstillede, at man nu i foreningerne søgte at få udryddet de sidste eksemplarer af billedværket.

Der blev rejst spørgsmålet om Samfundet for dansk genealogi og personalhistorie hørte hjemme i SLF.

Hans H. Worsøe oplyste, at det er en landsforening, men sektionsløs. Han håbede, at dette spørgsmål blev løst, så foreningen kunne opnå ligeberettigelse i Dansk Historisk Fællesforening.

Formanden, Ole Warthoe-Hansen takkede for de mange indlæg og oplyste, at de fremsatte forslag nærmere ville blive drøftet i bestyrelsen.

Redaktøren af Fortid og Nutid, Claus Bjørn, henstillede, at udgivne lokalhistoriske værker blev indsendt til anmeldelse.

Verner Hansen

Den lokalhistoriske konsulent

Beretning for året 1. august–31. juli 1978

Der har i det forløbne år været:

43 indg. telefonhenvendelser og 27 udgående. 50 indg. breve og 71 udgående. Ialt 93 indg. henvendelser og 98 udgående.

Det er en nedgang fra året før, hvad der kunne forventes, da erfaringen viser, at det første år, hvor der udsendes brochure giver et ekstraordinært stort antal henvendelser.

Der oprettes stadig lokalhistoriske foreninger og arkiver, som beder om vejledning. Det synes, som om en del af de nystiftede foreninger både er lokalhistoriske foreninger og arkiver, og der er adskillige, der har svært ved at se, om de hører hjemme i SLF eller SLA, og det var måske en overvejelse værd, om de to foreninger lavede en lille pjec i fællesskab om deres virksomhed og mål.

Der er læst 9 manuskripter – et enkelt kun en artikel, de andre sognehistorier. Der har været 9 henvendelser om hjælp til disposition og tilrettelæggelse, og det er klart mere tilfredsstillende at give råd i den fase end at læse et færdigt manuskript.

Adskillige spørgsmål drejer sig om grafisk tilrettelæggelse, illustration, udarbejdelse af registre og distribution. Vejledningen for sognehistorier er hårdt tiltrængt, og en sådan håndsækning kommer forhåbentlig inden alt for længe.

Forholdet lokalhistorie/undervisning har betydet, at en del henvendelser berører undervisningsmæssige emner. Sådanne pædagogiske problemer bør nok løses ad andre kanaler.

Verner Bruhn

Sammenslutningen af lokalhistoriske arkiver

142 mennesker var mødt op til SLA's årsmøde på Klarskovgård den 26. august. I sin velkomst nævnte formanden især kulturministeriets repræsentanter, fuldmægtig fru Eva Paulsen og kontorchef Eigil Thrane, som atter i år viste SLA den ære at være til stede. Derimod havde ingen af vore to æresmedlemmer, Hans Brandt og Olav Christensen, kunnet være med.

Efter at fhv. landsarkivar dr. phil. Harald Jørgensen var valgt til dirigent fik formanden, skoleinspektør Strange Nielsen, ordet for at aflægge beretning.

Medlemsstatus

I fjor var der i SLA 223 lokalhistoriske arkiver og 13 institutionsmedlemmer. Der har i årets løb været en tilgang på 16 og en afgang på 1, idet arkivet i Arden er sammensluttet med Hobro. SLA har derefter 238 medlemmer og fremdeles 13 institutionsmedlemmer. Det er den mindste tilvækst i flere år – et tegn på, at landet er ved at være mættet. Der er nu godt 50 kommuner, hvor der ikke er noget medlem af SLA, men flere steder er der et arkivarbejde undervejs.

Amtskredse

Efter en omtale af Lokalhistorisk Vejviser, som netop er udkommet (se under »Nye Bøger«) kom Strange Nielsen ind på dannelsen af amtskredse. Siden årsmødet i fjor er der dannet amtskredse i Storkøbenhavn, Vestsjællands, Fyns, Ringkøbing og Nordjyllands amter, og formanden opfordrede repræsentanterne fra de resterende amter til at prøve at få amtskredse oprettet i deres respektive amter.

Lokalhistorisk Journal

Under dette punkt rettede formanden en tak til Dorte Haahr Carlsen, Esbjerg, for hendes arbejde med bladets ekspedition, som nu er under flytning, således at redaktøren fremtidig vil styre denne del af bladdriften med bistand af SLAs ekspedition i Skelby.

Selv om kulturministeriet har forhøjet sit tilskud til bladet med 1000 kr. fra 9000 til 10.000, er økonomien fremdeles anstrengt, og det anbefales kraftigt, at arkiverne tegner abonnement på bladet til deres frivillige medarbejdere.

Strange Nielsen rettede også en opfordring til arkiverne, som ikke allerede abonnerer på Fortid og Nutid, om at tegne sig for dette udmærkede tidsskrift.

Konsulentbistand

Styrelsesmedlemmerne har som sædvanlig været engageret i arbejdet med at hjælpe nystartede eller startende arkiver med at få arbejdet i gang, og også igangværende arkiver har trukket på styrelsen i det forgangne år. Dette koster bl.a. kørepenge, og hertil har kulturministeriet ydet et tilskud af tipsmidlerne på 6.500 kr. – en forhøjelse fra sidste år på 2.500 kr.

Arkivforsyningen

Det er styrelsens håb, at den sammenslutning, der er sket mellem arkivforsyningen og Museumstjenesten, må vise sig at være til gavn for vore medlemmer – ikke mindst i form af billigere varer. Sammenslutningen gælder foreløbig for et år. Formanden udtrykte styrelsens tak til Niels Juul Nielsen, Skelby, som har varetaget arkivforsyningens funktioner på udmærket måde – og uden løn.

Styrelsesarbejdet

I det forløbne år har styrelsesarbejdet været præget af flere møder end nogen sinde før; mange forhold er blevet drøftet, stærke meningsudvekslinger har fundet sted, men trods alt står styrelsen sammen om at løse de mange problemer, der tårner sig op – især om sammenslutningens fremtidige struktur. To seminarer har været afholdt, hvor styrelsen sammen med repræsentanter for forskellige arkivtyper har drøftet tanker og ideer og derigennem indsamlet et stort materiale til videre bearbejdelse.

Indsamlingskampagner

De to indsamlingskampagner vedrørende de folkelige bevægelsers arkivalier i Nordjylland og på Fyn er nu slut, og der foreligger resultater fra begge i form af hhv. regi-

stratur og oversigt, og for det fynske områdes vedkommende kan det nævnes, at kampagnen gav stødet til oprettelse af en amtskreds.

Bibliotekskommission – Museumsplanlægning

Formand og sekretær har deltaget i drøftelserne i det udvalg, som er fremkommet med forslag til revision af den nugældende bibliotekslov. Heri er også inddraget det lokalhistoriske arkivararbejde, og SLA har grund til at være tilfreds med den udsendte betænkningens ordlyd.

Der er aftalt et møde med Statens Museumsnævnet, hvor man vil drøfte de fælles interesser i en tilstandsbeskrivelse af den lokalhistoriske arkivvirksomhed, samtidig med at museumsarbejdet kortlægges.

Statsarkiverne og DHF

Strange Nielsen rettede en tak til det statslige arkivvæsen for velvilje på forskellige områder, bl.a. diverse udsendelser og husly ved møder, og han tilsagde SLAs hjælp, når lejlighed gaves.

Om Dansk historisk Fællesforening udtalte formanden, at de tre store sektioner DKM, SLF og SLA ved at stå sammen i fællesforeningen og støtte hverandre opnår en slagkraft, som betyder meget for vort arbejde. Selv om vi stadig bliver flere i vor sektion, kan vi ikke undvære dette fællesskab.

Formanden sluttede sin beretning med at karakterisere det forløbne år som et godt arbejdsår for de lokalhistoriske arkiver og takkede arkivernes medarbejdere for den indsats, de hver især har ydet.

Beretningen godkendtes.

Regnskabet

Kassereren, sognepræst Laust Kristensen, forelagde regnskabet, som udviste en beholdning på 26.032 kr. (pr. 1. jan.), og det balancerede med 48.498 kr. Det er især strukturmøder og den udsendte vejledning i arkivering og registrering, der har tynget på udgiftssiden. Det kommende års budget er sat til 55.500 kr.

Regnskabet godkendtes.

Kontingent

Kontingentet fastsattes uændret til 200 kr. for ordinære medlemmer og 100 kr. for institutionsmedlemmer.

I tilknytning til formandsberetningen aflagde kursusudvalget v. Anders Friederichsen beretning om sit virke og planer.

Der var ikke indkommet forslag til behandling, så man kunne gå videre til punktet.

Valg

På valg var Anders Friederichsen, Helsingør, og Laust Kristensen, Knudby. Friederichsen genvalgtes, mens Laust Kristensen ikke ønskede at fortsætte, og i hans sted foreslog styrelsen Henning Bender, Ålborg. Denne valgtes. Som revisor genvalgtes fhv. museumsinspektør Hans Neumann, Haderslev. Styrelsen vil konstituere sig senere.

Eventuelt

Under eventuelt bemærkede Hans Hviid, Kerteminde, at der lå muligheder for kommunale tilskud i de »enarmede tyveknægte«, som skal svare en afgift til kommunen.

Efter endnu en enkelt bemærkning kunne den myndige, men usædvanligt veloplagte dirigent afslutte mødet.

Kursusudvalgets årsberetning

Kursusåret 1977/78 har været præget af den videre opbygning af en målrettet, differentieret uddannelse – for alle arkivernes medarbejdere, hvor det endelige mål er en *decentraliseret kompetencegivende arkivuddannelse*.

Efter erfaringerne fra grundkurserne i Ringsted november 1976, i Esbjerg februar 1977 samt i Viborg april 1977 blev der af kursusstaben udarbejdet et nyt undervisningsmateriale til brug for grundkurserne i arkivering og registrering. Dette materiale bygger på den nye fælles registreringsformular, der først blev brugt i Nordjylland ved den store indsamling af foreningsarkivalier samt bind 1 af den nye registreringsvejledning.

Grundkurserne opbygges principielt på basis af amtsregionerne, og det første kursus for Frederiksborg og Roskilde amter blev gennemført i marts 1978 i Helsingør efterfulgt af et tilsvarende kursus i Ålborg i april 1978 for Nordjyllands amt.

Specialkurserne, der især henvender sig til medarbejdere med flere års arkiverfaring, blev startet op med et kursus arrangeret i samarbejde med Danmarks Biblioteksskole i København i weekenden 29.–30. oktober 1977:

»Arkivet og dets trykte hjælpemidler«

Alle kurser har været overtegnede, hvilket endnu engang understreger det voldsomme behov, arkivernes folk har for uddannelse.

Der er for det kommende år planlagt følgende kurser:

Grundkurser

Ribe og Ringkøbing amter: Grundkursus I: Herning lørdag den 16. september 1978.

Fyns amt: Grundkursus I: Odense lørdag den 7. oktober 1977.

Vestsjællands amt: Grundkursus I: Slagelse lørdag den 28. oktober 1978.

Storstrøms amt: Grundkursus I: Januar 1979.

Specialkurser

Kursus for arkivledere – dækkende økonomiske/administrative muligheder, herunder kendskab til love, cirkulærer, nutidens lokaladministration, som har betydning for arkivets eksistens, forholdet til de bevilgende myndigheder, budgetlægning, vedtægter, arbejdsudvalg-sammensætning, kompetence etc., intern arbejdsfordeling i arkivet samt publikumsservice. Det er fastsat, at dette kursus afvikles i Jylland som et internatkursus i januar kvartal –79.

Det har for en organisation som SLA, der har få midler

til rådighed, været en stor opgave at have et så stort aktivitetsprogram løbende, og det har kun været muligt, fordi så mange personer fra mange arkiver uden at skele til besvær og omkostninger helhjertet har stillet sig til rådighed for uddannelsesarbejdet. Kursusstabens tak til alle disse arkivbejgstrede for en strålende indsats.

Anders Friedrichsen

Dansk historisk Fællesforening

Efter ønske fra deltagerne i årsmødet 1977 blev SLA's og SLF's årsmøde lagt om lørdagen. Årsmødet 1978 på Klarskovgård ved Korsør begyndte derfor først fredag den 25. august kl. 14,30 med DKM's årsmøde, og der holdtes 3 repræsentantmøder om lørdagen.

Fredag aften var der debat om emnet »Hvad vil vi med Nationalmuseet« med Mogens Ørnsnes og Torben Witt som indledere. Efter den meget livlige debat var Korsør kommune vært ved natmaden på Klarskovgård.

Under SLF's årsmøde lørdag formiddag var der arrangeret byvandring i Korsør by, hvor skoleleder Mogens Haar fortalte om byens historie og viste de mange deltagere om i byen og på fæstningsanlægget. Lørdag formiddag var der desuden åbent i Korsør lokalhistoriske arkiv, og mange benyttede lejligheden til at besigtige arkivet. Lørdag eftermiddag gentoges byvandringssprogrammet fra om formiddagen. Besøgene i Korsør var beæret af strålende sensommervej.

Under årsmødet blev der desuden på Klarskovgård kørt en lysbilledserie om færgen »Korsør«.

Fællesforeningens repræsentantmøde blev holdt lørdag den 26. august kl. 15,30.

Fhv. landsarkivar Harald Jørgensen valgtes til dirigent. Formanden aflagde følgende beretning om arbejdet i 1977/78:

Ligesom i fjor er styrelsens beretning tredelt: nogle kontante oplysninger i kort form, en bredere redegørelse for vigtige sider af årets arbejde, samt nogle afsluttende bemærkninger om det historiske arbejdes karakter.

Medlemstallet er nu oppe på 518, en fremgang på 22. De fordeler sig med 68 foreninger i SLF, 248 arkiver i SLA og 139 museer i DKM, samt 63 ikke sektionsdelte medlemmer. Jeg byder velkommen til Lokalhistorisk Forening for Gørlev Kommune, Arkivforeningen i Helsingør, Holbo Herreds lokalhistoriske Arkiv, Hinnerup Kommunes egnshistoriske Forening, Højby lokalhistoriske Forening, Rougsø lokalhistoriske Forening. Endvidere til de lokalhistoriske arkiver i Møldrup, Vinderup, Hals, Egvad, Trundholm, Årre, Karlebo, Brahetrolleborg, Sdr. Næså og Årslev, Vester Hæsinge-Sandholt-Lyndelse, Munkebo og de lokalhistoriske afdelinger på Odense Centralbibliotek og på Frederikssund bibliotek. Samt til Fabrikant Ernst's Samling i Assens, Nationalmuseets tekniske Forvaltning, Øregård Museum og Karlebo Museum.

Efter sidste repræsentantskabsmøde konstituerede styrelsen sig med museumsinspektør Jørgen Slettebo som

næstformand, direktør Ejgil Betzer-Pedersen som kasserer, arkivar Susanne Krogh Bender som sekretær og universitetslektor Claus Bjørn som redaktør af Fortid og Nutid. Styrelsens øvrige medlemmer er de tre sektionsformænd, overlærer Ole Warthoe-Hansen (SLF), skoleinspektør A. Strange Nielsen (SLA) og museumsinspektør Ulla Thyrring (DKM) samt lederen af Lokalhistorisk Afdeling, universitetslektor Knud Prange.

Som det fremgår af regnskabet, har DHF i regnskabsåret 1977/78 til driften modtaget tilskud fra Kulturministeriet på 17.000 kr. og fra Dansk historisk Fællesfond på 1.750 kr. Til indsamlingskampagnen på Fyn har vi fra Fyns Amtsråd modtaget 16.000 kr. Til Fortid og Nutid har vi fra Kulturministeriet fået ekstraordinært tilskud på 50.000 kr., fra Undervisningsministeriet 3.900 kr. Til skriftrækken har Kulturministeriet bevilget 15.000 kr. og Carlsen-Langes Legatstiftelse 7.000 kr. Carlsbergs Mindelegat har som garantibeløb bevilget 100.000 kr. til den nye udgave af Håndbog for danske Lokalhistorikere. Kulturministeriets tilskud til de lokalhistoriske foreninger har i år været på 80.000 kr., som er fordelt efter indstilling fra DHF efter de sædvanlige retningslinier. For de givne bevillinger udtrykker vi en hjertelig tak.

På mødet i fjor sagde jeg, at styrelsen havde besluttet ikke længere at acceptere de daværende forhold m.h.t. ekspedition af håndbøger m.v. til vore medlemmer. Som de fleste her vil vide – bl.a. fra Fortid og Nutid og Lokalhistorisk Journal – er spørgsmålet om lager og ekspedition løst, takket være hjælp fra Landsarkivet i Åbenrå; med dygtighed varetages ekspeditionen af hr. Lind-Petersen i Åbenrå. Ved imødekommenhed fra Rigsarkivet har vi kunnet indrette et kontor på H. C. Andersens Boulevard i København, og her holdes mange træde sammen af fru Tove Bunch, der modtager og fakturerer alle bestillinger til vore medlemmer. Et af de store problemer for denne reorganisering har været Fortid og Nutids ekspedition – en grundig ajourføring af kartoteket er nu igang. Jeg vil for dette punkts vedkommende sige, at vi er nået lykkeligt langt i årets løb – hvilket i de seneste måneder har sat spor i et stigende antal bogbestillinger og i mange tilfredse udtalelser fra medlemmer, der har søgt oplysning om det ene eller det andet og har fået god og grundigt besked gennem en telefonopringning til kontoret. Det er nu mit håb at realisere en gammel plan: at vi ved bistand fra kontoret kan nå til flere udsendelser til vore medlemmer; jeg forestiller mig, at et nyhedsbrev til orientering for alle styrelserne kan udsendes en gang eller to i vinterens løb. Formentlig vil det også have den gunstige virkning, at medlemmerne gør DHF's styrelse opmærksom på områder, hvor man har følt behov for en særlig indsats fra DHF's side.

Indsamlingen af kilder til de folkelige bevægelser historie er i år foregået med hovedindsatsen lagt på Fyn; arbejdet i Nordjylland er dog fortsat, og herfra foreligger der nu en meget indholdsrig registratur. Til den fynske indsamling fik vi i fjor 98.000 kr. fra Statens humanistiske Forskningsråd, til fremstilling af plakater og andet PRmateriale har vi siden fået 16.000 kr. fra det fynske amtsråd. Etnologen Margaretha Balle-Petersen har i 9 måneder på deltid kunnet virke som udførende kraft, inspirator og

koordinator. Initiativet er blevet meget påskønnet på Fyn, en påskønnelse, der bl.a. har fundet udtryk på tre møder – i Odense, i Egebjerg og i Højby; sidstnævnte sted mundede forhandlingerne ud i dannelsen af en amtskreds under SLA – bl.a. med henblik på videreførelsen af indsamlingen. Der er indsamlet og sikret mange arkivalier, og arbejdet fortsætter. En registratur er nu udarbejdet; den omfatter, ligesom den nordjyske, så vidt muligt alt materiale vedr. de folkelige bevægelser på Fyn, så at man har en samlet oversigt – altså såvel det materiale, der var indkommet tidligere, som det, der direkte er et resultat af dette års indsamling. Megen bistand undervejs har vi fået fra Landsarkivet i Odense og fra Rigsarkivet, – sidstnævnte har stillet kontorfaciliteter til rådighed.

En beretning om dette arbejde er nu indsendt til Forskningsrådet, og en artikel om det vil fremkomme i Forskningsrådets tidsskrift »Forskning og Samfund«. Margaretha Balle-Petersen og jeg har i øvrigt også skrevet om betydningen af denne arkivalske sikring til forskellige andre blade og skrifter, bl.a. Andelsbladet og Landsbladet.

Vi håber, at initiativet kan videreføres i de øvrige landsdele. Der er gode udsigter til, at det næste område bliver Storstrømsamtet, hvor SLAs amtskreds har planlagt en indsamling og søgt tilskud til den.

Dette er en opgave, som Dansk historisk Fællesforening føler en særlig forpligtelse overfor. Efter at et DHF-udvalg, under Strange Nielsens formandsskab, havde afgivet betænkning med forslag til arbejdets organisering, gennemdrøftede vi hele sagen med repræsentanter for en lang række foreninger på et møde i Rigsarkivet. Det var et meget positivt møde, hvor vi blev opfordret til at iværksætte indsamlingen under ledelse af et tilsynsråd. Dette, der har rigsarkivaren som formand, har ansvaret for – og æren af –, at arbejdet kom igang. Efter anmodning fra SLAs styrelse har et udvalg med Strange Nielsen som formand nu revideret den gamle betænkning på grundlag af de erfaringer, der er indhøstet under de to gennemførte indsamlinger. I nær fremtid vil tilsynsrådet forsøge atter at få et møde med repræsentanter for de landsdækkende foreninger, specielt med henblik på en sikring af disse foreningers centrale arkivalier.

Det andet store projekt, vi har i gang, har vi kaldt *lokalhistorie/undervisning*, opr. iværksat efter opfordring fra SLF. Et udvalg med Verner Bruhn som formand afleverede i maj 1976 en beretning om sit arbejde og fremhævede, at »lokalhistorisk stof indeholder værdifulde elementer til brug på alle trin i historieundervisningen«; man bad DHF og de tre store sektioner vise undervisningsområdet den allerstørste opmærksomhed og foreslog en række initiativer.

Baggrunden var dels den lokalhistoriske interesse, der er styrket gennem de senere år, dels den svækkelse af historie som undervisningsfag, der kom til udtryk i folkeskoleloven af 1975.

DHF bad udvalget reorganisere sig med henblik på en realisering af følgende forslag: 1. udsendelse af en idébog, der kunne være en hjælp til iværksættelse af lokalhistorisk undervisningsarbejde; 2. udgivelse af en håndbog om lokalhistorie/undervisning til støtte for den enkelte læser; 3.

nedsættelse af lokale arbejdsgrupper med den opgave at fremskaffe egnet lokalt undervisningsmateriale; 4. afholdelse af en konference over emnet lokalhistorie/undervisning.

I beretningsåret foreligger der resultater på alle fire områder, hvilket er noget af en bedrift af koordineringsudvalget. Det har bestået af Verner Bruhn, der har repræsenteret DHF, adjunkt Henrik Fangel, Åbenrå (Foreningen af gymnasie- og HFLærere i historie), lærer, afdelingsleder Leif H. Gotfredsen, Varde (Kontaktudv. for amtscentraler) og lærer, konsulent Frank Lauridsen, Esbjerg (Dansk Historielærerforening). Jeg vil gerne rette en tak for det gennemførte arbejde og udtrykke glæde over dette samarbejde mellem flere foreninger.

Om resultaterne kan jeg oplyse følgende: *Idébogen* lå færdig i slutningen af august 1977 i 400 eksemplarer, – redigeret af viceskoleinspektør Kamma Varming, museumspædagog Ove H. Nielsen og Leif H. Gotfredsen. Den blev udsendt til amtscentralafdelinger, amtskonsulenter, mange museer, foreninger m.v. Den er blevet omtalt meget rosende i pressen – og er uopdrivelig! »Lokalhistorie – en vejledning til undervisnings- og studiebrug« udkom i DHF's håndbogsserie i februar 1978 i 1600 eks. Den er redigeret af seminarielæktor Leif Ingvorsen. Også den har fået mange rosende anmeldelser, og den vil utvivlsomt få stor betydning i de kommende år. Arbejdet med oprettelse af *lokale arbejdsgrupper* har været omfattende – jeg nævner, at ca. 800 breve er ekspederet af Bodil Bruhn, Esbjerg. Der har været aftaler om møder i tilknytning til 34 af provinsens 38 amtscentralafdelinger. Der er indgået 26 rapporter fra arbejdsgrupperne med beretning om det første møde. Der foreligger aftaler om nye møder i 19 af de 26 grupper, planer om møder i yderligere 2 grupper. I Jylland og på Fyn er initiativet stærkest, noget svagere er det på Sjælland, og i København er det ikke lykkedes at få sat noget i gang. Arbejdet i de lokale arbejdsgrupper er naturligvis overordentlig vigtigt – det gælder om at tilvejebringe fagligt forsvarlige og pædagogisk egnede undervisningsmaterialer, tilrettelagt til forskellige alderstrin. Ifølge sagens natur må disse materialer udarbejdes lokalt.

Dette undervisningsinitiativ blev afrundet med en konference på *Hindsgavl* 19.–20. maj 1978, muligjort gennem et tilskud fra undervisningsministeriet. Her deltog repræsentanter fra de lokale arbejdsgrupper, ministeriets faglige konsulenter for folkeskole og gymnasium, de faglige foreningers formænd og repræsentanter for DHF, SLF og SLA, i alt ca. 50 mennesker. Programmet omfattede en principiel vurdering af lokalhistorie/undervisning ved Verner Bruhn og mig, en præsentation af film- og billedmuligheder ved Ole Brage, Axel Bolvig og Finn Løkkegaard samt en række korte rapporter fra deltagere i arbejdsgrupperne. En samlet rapport om denne konference er udarbejdet.

Gennem den beskrevne indsats håber DHF at kunne medvirke til at ændre en udvikling, der har været historieundervisningen ugunstig. Vi ved, at samfundet snyder næste generation, hvis det ikke giver den en oplevelsesrig historieundervisning. Vi peger på en række muligheder til fornyelse – ikke i almindelighed, men i særdeleshed. For folkeskolens vedkommende peger vi på

dem med henblik både på de egentlige historietimer og på undervisningen i samtidsorientering.

Den tredje opgave er forberedelsen af en ny udgave af *Håndbog for danske lokalhistorikere*. Vi har haft kontakt med en lang række faglige institutioner, der har gennemgået den gamle udgaves dækning af de respektive fagområder og stillet forslag om nye opslagsord. Vi er nu ved at være færdige med sorteringen; en sådan er nødvendig, idet vi finder det ønskeligt, at også den nye udgave kan rummes i ét bind. Den gamle udgave indeholdt ca. 2900 opslagsord – fra fagfolks side er der stillet forslag om yderligere 2200 ord! Den gamle udgave sluttede stort set med 1848, den nye vil medtage perioden frem til 1914, – hvilket jo indebærer en udvidelse med bl.a. industrialisering, urbanisering, arbejderbevægelsen m.m. I nær fremtid rettes der henvendelse til forfatterne. Som redaktør fungerer stud.mag. Erik Alstrup; alle principielle spørgsmål drøftes i et redaktionsudvalg med Knud Prange som formand. Vi har fra Carlsbergs Mindelegat opnået et garantibeløb på 100.000 kr. i år. I serien Foreløbige Arkivregistraturer udsendt »Skolehistoriske Arkivalier i Rigsarkivet« ved arkivar Ebba Waaben. I lighed med den tilsvarende registratur, der i 1971 udsendtes af Landsarkivet for Sjælland ved landsarkivar, dr. Harald Jørgensen, er også den nye registratur fremkommet efter opfordring fra et udvalg under DHF. – *Billedværket* har haft et støt, men ikke stort salg. Vi har planer om at foretage et nyt fremstød for at stimulere afsætningen af dette prægtige gaveværk.

Det historiske arbejde i Danmark er i disse år mangfoldigt som aldrig før, det er vel en af grundene til, at der spores et voksende behov for oversigter og synteser. Gyldendals nye Danmarkshistorie hvoraf 1. bind er kommet i år, er kun ét, omend det største, litterære udtryk for dette behov. I mange sammenhænge møder vi ønsket om status, »lange linier«, syntese: hvad er stabilt og hvad er flygtigt? Også uden for historikernes laug møder man den historiske forståelse, at der mellem fortid og fremtid ikke er modsætning, men samspil; der spørges, hvilke vækstkræfter fra fortiden der har styrke til at forme samtid og eftertid.

Dansk historisk Fællesforening har stede hævdet, at synteserne skal bygge på konkrete, solide og nuancerede undersøgelser af forholdene både i det store samfund og i de mange små. Først når jordforbindelsen er i orden, bliver beskrivelsen af sammenhænge og udsyn interessant. Derfor hilser vi også med glæde fremkomsten af de administrationshistoriske lokalundersøgelser, som Humanistisk Forskningsråd har iværksat for et par år siden efter opfordring fra det sjællandske landsarkiv; – Grethe Ilsøes »Vejen til embede« og Helle Lindes »Magistrat og borger« m.fl.

Vi ønsker at understrege, at det historiske arbejde principielt er en helhed, hvor enhver solid undersøgelse er en værdifuld brik i helheden; billedet af fortiden bliver klarere og fuldstændigere, hvad enten detailundersøgelserne ligger inden for den politiske, sociale eller økonomiske historie, hvad enten de er righistoriske eller lokalhistoriske. Vi er – modsætninger og uoverskuelighed til trods – historikere og derfor fælles om en stor kulturopgave. Det er det synspunkt, der mere end noget andet

synes karakteristisk for Dansk historisk Fællesforening.

Efter beretningen opfordrede Ole Sørensen Fællesforeningen til ikke at lade sagen lokalhistorie og undervisning falde, men til at fortsætte initiativet; han tilføjede, at der faktisk skete noget også i København. Formanden svarede, at man var indstillet på at fortsætte arbejdet, da det også havde været et almindeligt udtalt ønske på konferencen på Hindsgavl.

Herefter aflagde Knud Prange årsberetning for Lokalhistorisk Institut:

Når jeg skal berette nyt om arbejdet på Lokalhistorisk Institut, er der ikke noget at sige m.h.t. økonomien. Vores bevillinger er nemlig uændrede i kroner og ører, og det har de stort set været siden oprettelsen i 1970. Det er kun priserne, der er steget. På alle andre områder er der derimod gladelige ting at notere. Tiden tillader kun at nævne nogle enkelte punkter.

Året igennem kommer der ganske mange henvendelser udefra om at deltage i samarbejde af en eller anden art, om at give råd og vejledning, om at levere undervisning eller holde foredrag. For en en-mands institution er den slags meget tidkrævende. Men det er også spændende og morsomt, fordi det giver kontakt med mange forskellige mennesker landet over. Jeg har således holdt foredrag i Aarhus, Haderslev og Fredericia for henholdsvis studerende, seminarielærere og slægtshistorikere, deltaget i planlægning af et kursus i lokalhistorie, etableret et samarbejde med den bibliotekar der indkøber lokalhistorisk litteratur til Københavns Kommunebiblioteker, vejledt Arktisk Institut med at udarbejde et forskningsprojekt om grønlandsk lokalhistorie samt adskilligt andet. Den slags arbejde siger jeg principielt helst ikke nej tak til. I år har jeg dog måttet afslå at deltage i hele to lokalhistoriske kurser, men det var kun fordi jeg i forvejen var optaget de pågældende dage. Det ene faldt således sammen med at jeg underviste på DKMs sommerkursus på Gerlev Højskole. Her havde jeg et hold, der i 8–10 timer om dagen i 8 dage arbejdede med emnet: Museet og dets by – i lys af utrykte kilder.

En anden tidkrævende ting er møder. Jeg har deltaget i ca. 70 møder i år. En del af dem vedrører udelukkende administration. Andre drejer sig om morsommere emner. Herunder hører bl.a. det arbejde jeg er indblandet i m.h.t. at forberede en ny udgave af Lokalhistorisk Håndbog. Her er der investeret en del tid – som formanden nævnte i sin beretning – men løsningen af denne opgave vil forhåbentlig blive til gavn og glæde for mange.

Instituttet har ikke udgivet nogle bøger i det forløbne år – det er bl.a. et spørgsmål om at have både tid og penge nok. I løbet af ca. 1 måned kommer der dog 2 hæfter i serien Småtryk samt en svært nyttig bog med fortegnelser over de bevarede lensregnskaber og lensjordebøger. Det er arkivar Thelma Jexlevs 3 artikler fra Fortid og Nutid der nu udgives samlet og forsynet med sted- og personregistre. Ude i udstillingen ligger der bestillingskort på de 3 publikationer. Tag godt imod dem.

De manglende udgivelser i år betyder dog ikke at instituttets skrivemaskine har stået urørt. Til Ingvorsens

bog om Lokalhistorie i undervisningen har jeg leveret et kapitel om de lokalhistoriske kilder på bibliotek, arkiv og museum, og jeg har til tidsskriftet *Historie & Samtidsorientering* lavet en kommenteret liste over vejledende lokalhistorisk litteratur. Særtryk af den kommer i Småtryk-serien. Endelig er *Hvorfor lokalhistorie?*, som har været udsolgt næsten siden den udkom i 1971, genoptrykt i en norsk bog: *Den nære fortid – lokalsamfundet i historien*.

Til de her nævnte aktiviteter skal så lægges alle de – om jeg så må sige – daglige opgaver: instituttets drift, kontakten med de studerende, retning af specialer og examensopgaver og adskilligt andet. Hvis jeg skal samle virksomheden i et billede, kommer jeg til at tænke på Fritz Jürgensens 2 drenge, der rider på kæpheste. De husker måske at den ene siger: Rid længere væk du, vi er jo et helt regiment. Det kan vi ikke gøre på instituttet, for der er kun 1 ansat. Men han bestræber sig på at tage sig ud som et helt regiment!

Der var ingen yderligere bemærkninger til beretningerne, som dermed var godkendt.

2. Kassereren forelagde det reviderede regnskab og knyttede nogle bemærkninger til foreningens økonomi, som han ikke fandt fuldt ud tilfredsstillende. En bedring har dog kunnet spores de senere måneder p.g.a. øget bogsalg.

Der var ingen bemærkninger til regnskabet, der således godkendtes.

4. DKM sætter sit kontingent pr. medlem op til 50 kr. på linie med SLA's medlemmer.

5. Forslag til vedtægtsændringer.

Forslaget fremlagdes af formanden, der understregede, at det fremsatte forslag var identisk med det, der blev debatteret på repræsentantmødet 1977 (bortset fra ændring af regnskabsåret til kalenderåret).

E. Salomonsen fremsatte nogle ændringsforslag hovedsageligt af sproglig karakter, og disse justeringer blev godkendt af forsamlingen.

Dirigenten satte derpå forslaget til skriftlig afstemning. 139 medlemmer havde i forvejen afgivet skriftlig fuldmagt til medlemmer, der kunne være til stede, om at stemme for dem. Efter at de to stemmetællere, Niels-Jørgen Hansen og Helle Linde, havde optalt stemmerne, kunne dirigenten kundgøre, at der var afgivet 285 stemmer, hvoraf de 284 var ja og en var blank. Da der efter de hidtilværende vedtægter skal afgives stemme af mindst halvdelen af medlemmerne, for at vedtægterne kan ændres, og da fællesforeningen har 518 medlemmer, var forslaget til nye vedtægter således vedtaget.

Dansk historisk Fællesforenings nye vedtægter:

§ 1. Navn:

Foreningens navn er Dansk historisk Fællesforening.

§ 2. Formål:

1. Dansk historisk Fællesforening har til formål at støtte og styrke interessen for historie.
2. Med dette formål for øje arbejder Fællesforeningen på at fremme dansk historisk forskning og at udbygge

samarbejdet mellem historiske, arkæologiske og etnologiske foreninger og institutioner.

3. Fællesforeningen varetager sine medlemmers fælles interesser i forhold til myndighederne.
4. Fællesforeningen udgiver tidsskriftet *Fortid og Nutid* samt andre skrifter, der kan bidrage til at opfylde foreningens formål.
5. Fællesforeningen bistår sine medlemmer med råd og vejledning. Den koordinerer medlemmernes arbejde, når opgavernes løsning kan fremmes gennem en fælles indsats.
6. Fællesforeningen afholder møde og kurser, der kan bidrage til at opfylde foreningens formål.
7. Fællesforeningen kan prisbelønne afhandlinger, der er blevet trykt i publikationer udgivet af dens medlemmer.

§ 3. Medlemmer:

1. Som medlemmer af Dansk historisk Fællesforening kan optages foreninger og institutioner, der arbejder på at fremme kendskabet til historie, arkæologi og etnologi.
 2. Medlemmerne kan forene sig i sektioner med love og styrelser, men medlemskabet i Fællesforeningen medfører ingen forpligtelse til at indtræde i nogen sektion. En sektion skal anerkendes af styrelsen.
 3. Medlemmer af anerkendte sektioner er automatisk medlem af Fællesforeningen. Beslutning om optagelse af medlemmer uden for de anerkendte sektioner træffes af styrelsen.
 4. En forening eller institution, der ønsker optagelse i Fællesforeningen, eller en sektion, der ønsker anerkendelse, og som har henvendt sig til styrelsen derom, uden at denne har ment at kunne imødekomme begæringen, kan forlange spørgsmålet forelagt til endelig afgørelse på det første ordinære repræsentantskabsmøde.
- Et nyt medlem betaler kontingent fra 1. januar i det år, hvor det optages.
5. Enkelt personer kan ikke optages som medlemmer af Fællesforeningen. Dog kan repræsentantskabsmødet beslutte at hædre en person ved tildeling af et æresmedlemskab.

§ 4. Repræsentantskabsmødet:

1. Repræsentantskabsmødet er Fællesforeningens højeste myndighed. Repræsentantskabsmødet består af en repræsentant for hver af de som medlemmer optagne foreninger eller institutioner.
2. Ordinært repræsentantskabsmøde afholdes en gang årligt i juli kvartal. Indkaldelse til ordinært repræsentantskabsmøde foretages af styrelsen med højst 12 ugers og mindst 4 ugers varsel ved skriftlig meddelelse til de foreninger eller institutioner, der er medlemmer. Hvert medlem kan sende flere repræsentanter til mødet, men kun en af disse kan fungere som medlemsrepræsentant i en eventuel afstemning.
3. Dagsordenen for det ordinære repræsentantskabsmøde skal omfatte:

a. Valg af dirigent.

- b. Formanden aflægger beretning om foreningens virke i det forløbne år.
 - c. Kassereren forelægger det reviderede regnskab til godkendelse.
 - d. Fastsættelse af kontingent.
 - e. Behandling af indkomne forslag.
 - f. Valg af formand og kasserer.
 - g. Valg af 2 medlemmer til styrelsen samt 2 suppleanter.
 - h. Valg af en revisor samt hvert andet år en revisorsuppleant.
 - i. Eventuelt.
4. Forslag, som ønskes behandlet på repræsentantskabsmødet, skal være formanden i hænde senest 3 uger før mødets afholdelse. Medlemmernes forslag til vedtægtsændringer dog senest 1. maj.
 5. Ekstraordinært repræsentantskabsmøde afholdes, når styrelsen eller mindst 10 medlemmer over for styrelsen stiller krav herom med samtidig angivelse af det eller de emner, som ønskes behandlet.
 6. Ekstraordinært repræsentantskabsmøde indkaldes på samme måde som ordinært repræsentantskabsmøde. Indkaldelse skal dog ske senest 14 dage efter kravets modtagelse med højst 8 ugers og mindst 4 ugers varsel.
 7. Bortset fra de i §§ 8 og 9 nævnte forhold træffes repræsentantskabsmødets beslutninger ved simpelt stemmeflertal.
 8. Skriftlig afstemning skal afholdes, dersom dirigenten eller en stemmeberettiget repræsentant ønsker det.
 9. Over det på repræsentantskabsmødet passerede indføres beretning i foreningens forhandlingsprotokol, der underskrives af dirigenten.

§ 5. Styrelsen:

1. Fællesforeningen ledes af en styrelse på mindst 9 medlemmer. *Formand og kasserer* vælges af det ordinære repræsentantskabsmøde for et år ad gangen.
4 medlemmer vælges af det ordinære repræsentantskabsmøde for 2 år ad gangen, således at der vælges 2 medlemmer hvert år.
De anerkendte sektioners formænd er fødte medlemmer af styrelsen.
Mindst et medlem blandt de af repræsentantskabsmødet valgte skal repræsentere de foreninger og institutioner, som ikke er organiserede i sektioner.
2. På første styrelsesmøde efter det ordinære repræsentantskabsmøde konstituerer styrelsen sig med næstformand, sekretær og redaktør.
3. Styrelsen repræsenterer foreningen i alle økonomiske og juridiske forhold.
Styrelsen disponerer over foreningens midler, men kan meddele foreningens kasserer fuldmagt til at disponere over indestående på bank-, sparekasse- og girokonti samt til at trække på foreningens kassekredit.
4. Styrelsens beslutninger afgøres ved almindeligt stemmeflertal.
Styrelsen er beslutningsdygtig, når mindst 6 af dens medlemmer – herunder formanden eller næstformanden – er til stede.

5. Foreningen tegnes af formanden sammen med et styrelsesmedlem eller af næstformanden sammen med 2 styrelsesmedlemmer.
6. Ved køb, salg eller pantsætning af fast ejendom tegnes foreningen af mindst 6 styrelsesmedlemmer, herunder formanden eller næstformanden.
7. Styrelsen holder møde så ofte, som formanden eller 4 af styrelsens medlemmer finder det påkrævet.
8. Styrelsen fastsætter selv sin forretningsorden og kan nedsætte udvalg efter behov.

§ 6. Økonomi:

1. Fællesforeningens medlemskontingent fastsættes af repræsentantskabsmødet. Forslag til sektionernes kontingent aftales på forhånd mellem Fællesforeningens styrelse og sektionernes styrelser.
2. Fællesforeningens regnskabsår er kalenderåret.
3. Fællesforeningens regnskab revideres af 2 revisorer, hvoraf den ene skal være statsautoriseret. Disse samt en revisorsuppleant vælges af repræsentantskabsmødet for 2 år ad gangen.
Revisorerne afgår skiftevis hvert andet år, men kan genvælges.
Det reviderede regnskab sendes af revisorerne til foreningens formand tilligemed revisionsberetningen senest 3 uger før det ordinære repræsentantskabsmøde.
4. Fællesforeningens eventuelle overskud skal alene komme Fællesforeningen til gode.
Styrelsen kan bevilge tilskud til specielle formål indenfor Fællesforeningens medlemskreds, jfr. § 2. Herudover kan ingen andre organisationer eller enkeltpersoner få del i Fællesforeningens overskud.

§ 7. Udmeldelse:

En forening eller institution kan opsig medlemskabet og den dermed følgende kontingentforpligtelse med 1/2 års varsel til en 1. januar.

§ 8. Vedtægtsændringer:

1. Ændringer i Fællesforeningens vedtægter kan kun ske på et repræsentantskabsmøde. Et forslag herom skal behandles som et særligt punkt på dagsordenen.
Forslag til vedtægtsændringer skal udsendes til medlemmerne samtidig med repræsentantskabsmødets indvarsling.
2. Vedtægterne kan ændres med almindelig stemmeflertal blandt de fremmødte stemmeberettigede repræsentanter, såfremt mindst 1/3 af Fællesforeningens medlemmer er repræsenterede.
Dersom ændringsforslaget vedtages, uden at 1/3 af medlemmerne er repræsenterede, skal styrelsen indkalde til ekstraordinært repræsentantskabsmøde med højst 8 ugers og mindst 4 ugers varsel fra vedtagelsesdagen.
På dette repræsentantskabsmøde kan de ændringer, der er vedtaget på det første møde, endeligt vedtages med almindeligt stemmeflertal blandt de fremmødte, stemmeberettigede repræsentanter.

§ 9. Fællesforeningens opløsning:

1. Beslutning om opløsning af Fællesforeningen kan kun træffes på et repræsentantskabsmøde, hvor mindst halvdelen af foreningens medlemmer er repræsenterede og stemmer for opløsningen. Opnår forslaget om opløsning flertal, uden at halvdelen af medlemmerne er repræsenterede, skal styrelsen indkalde til ekstraordinært repræsentantskabsmøde efter samme regler som i § 8, 2. På dette repræsentantskabsmøde kan opløsning vedtages med almindeligt stemmeflertal blandt de fremmødte stemmeberettigede repræsentanter.
2. Ved Fællesforeningens opløsning skal dens formue, når al skyldig gæld er betalt, efter repræsentantskabsmødets nærmere bestemmelse anvendes til støtte for dansk historisk forskning.
3. I tilfælde af opløsning påhviler det den siddende styrelse – medmindre andet vedtages i forbindelse med opløsningen – at fungere, indtil den økonomiske opgørelse af Fællesforeningens midler har fundet sted, og den vedtagne anvendelse af foreningens nettoformue er gennemført.
Vedtaget på repræsentantmødet den 26. august 1978.
6. Indkomne forslag. Da ingen havde indsendt forslag, kunne man gå videre til næste punkt.
7. Valg af formand, hvor Vagn Skovgaard-Petersen genvalgtes.
8. De to styrelsesmedlemmer, der efter tur afgik, nemlig Knud Prange og Jørgen Slettebo, blev genvalgt.
9. Også valg af revisor var genvalg: P. Kr. Iversen fortsætter.
10. Eventuelt.

Det påpegedes fra flere medlemmer, at udlevering af stemmesedler til de mange deltagere var for tidkrævende.

Til slut takkede formanden dirigenten for at have påtaget sig endnu en gang at lede et repræsentantmøde, hvor vedtægtsændring stod på dagsordenen.

Endelig gav formanden ordet til Marianne Bro-Jørgensen, Viborg Stiftsmuseum, der fremsatte invitation til at holde årsmødet i 1979 i Viborg i dagene 30. august til 2. september.

Lørdag aften var der festmiddag på Klarskovgård. Under middagen optrådte formanden for SLF, Ole Warthoe-Hansen, under stort bifald, som Jeppe på Bjerget, og adskillige danske sange og lokale Korsør-sange blev sunget som fællessange af forsamlingen, der ikke mindst hævdede stemmerne under afsyngelse af »En nostalgisk vise . . .« en ny sang om årsmøderne, forfattet af J. Ingemann Pedersen. Efter middagen var der til langt ud på natten dans til gruppen »Slinger i valsen«.

Søndag gik udflugten, der var planlagt af Vestsjællands amts museumsråd, til »Hvidernes bygningsværker« på Vestsjælland. I tilknytning hertil var der under årsmødet af Kalundborg museum arrangeret en udstilling om samme emne. Turen gik først til Bjernede og Fjenneslev kirker og derpå til Kalundborg, hvor deltagerne i forbindelse med besøg på museet fik en forfriskning. I Kalundborg fortalte museumsinspektør Chr. Waage-Petersen om kirken, og frokost indtoges i Kalundborg-hallen på torvet. Om eftermiddagen fortsattes til Ubby kirke, der forevistes af Chr. Waage-Petersen, derefter fortsatte de af deltagerne, der skulle nå et tog i Slagelse, til Pedersborg og Slagelse, medens de øvrige deltagere kørte via Tveje Merløse til Pedersborg og derefter tilbage til Klarskovgård, hvor turen sluttede ca. 17.15. I kirkerne fik deltagerne orientering af Jens-Jørgen Frimand, »Danmarks kirker«. Trods nogle kraftige regnbyger lykkedes det så nogenlunde at se Hvideslægtens kirker, uden at de ca. 100 deltagere blev gennemblødt.

Susanne Krogh Bender